

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לג.

עין משפט נר מצוה

כה א מיי פ"ח מהל' עמות הל' ד סג עשין קי טור ח"מ סי' לח: בו ב ג מיי פ"ח מהל' סנהדרין הלכה ב זין דמורה לדבר ממור לא מלאמי במיי שם מבוחר רק כשהמור נו בסמס מיתה פסק דהוי התראה הייתי דהוי מתקבל עליו צין מיתה ממורה כגון סקילה זין קלה אצל כשהמור נו בממורה לד לא נתגבר שם ועי' במוספות דהכא פד"ה ממא' וי' דגוירת הכמוז הוא וי'ן:

תורה אור השלם

- ארכיבועי יבנה לא יסיף פ"י יסיף להבות על אלה מכה רבה ונקלה אחיך לעיניך: דברים כה ג
- ידיה אם בן הבות וירשע והפילו השפט והכחה לפניו בדי רשעו במספר: דברים כה ב
- ותן האיש השכב עמה לאבי הגער חמשים פסו ולו יהיה לאשה תחת אשר ענה לא יוכל שלחה כל ימיו: דברים כב כט
- ועשיתם לו כאשר יגזם לעשות לאחיו ובערת הרע מקרבך: דברים יט יט
- משפט אהר יהיה לכס פגז בארץ יהיה בי אגני יי אלוהים: ויקרא כד כב
- וכי יבצר אגשים ונגפו אשה תרה ויצאו ילדיה ולא יהיה אסון עונש יענש כאשר ישית יעליו בעל האשה ותן בפללים: שמות כא כב
- ואם אסון יהיה ותתה נפש תחת נפש: שמות כא כב

אלא אפשר לקוימי בבן גרושה או בבן חלוצה. ואם תאמר אלא לקו אעדות דבן גרושה הא הוי עדות שאין אמה יכול להזימה ויש לומר דלא חשיב עדות שאין אמה יכול להזימה אלא זמעדין על הטריפה דאי אפשר לקוימי בשום דבר לא בזמיתה ולא זמלקות דגברא קטילה זעו למיקטל אכל הכא נתקיימה הזמה זמלקות: **מביעי ליה לכדאביי**. ואם תאמר כיון דליטריין תחת להך דרשא א"כ מנא לן מיטבו וי"ל דיליף מנתינה או מכסף:

ועולא נפקא ליה מדרבא. משמע דרבא סבר כעולא דרבי יוחנן גופיה הוה דריש כעולא אי לא משום דמיזעי ליה לכדאביי וקשה לרשב"א דזכרן השומר את הפועלים (ב"מ פג. א) משמע כדלריא דסדר כרבי יוחנן גבי חוסס פרה ודש זה לוקה ומשלם דמוקי לה אביי כרבי מאיר ורבא אמר לעולם כרצנן ואתנן אסרה תורה אפי' זא על אמו פירוש ומשלם לנאת ידי ממים משמע דבדין לוקה ואינו משלם ולמאי דפרישי' לעיל דלמסקנא דווקא זבחי תלת אית ליה לעולא דממונא משלם ולא לקי אפי' שפיר דעלמא סבר כרבי יוחנן דלוקה ואין משלם כדלריש רבי יוחנן וסמין ליה ארבעים יכנו:

ניתרי בהו מעיקרא בו'. ואם תאמר מיעוק ליה דהויא התראת ספק דלין אלו יודעין אם מעידים שפק ויש לומר דהתראת ספק לא הויא אלא כגון אל תומיר שאף למומרה עצמו הוא ספק שסבור שעדיין יש שהות ציוס אצל הכא המותרין יודעין שמעדין שפק:

וניתרי בהו בתוך כדי דבור. ואם תאמר היכי מני' תו הדרי זבו והא דהתראה איכא טפי מכדי דבור שהוא כדי שאילת שלום ויש לומר דכל זמן שעסקים בזאוס דבר חשיב הכל תוך כדי דבור כדלמריין בזמכות (דף ו. א) דלפי' מעדין מלה כל אחד תוך כדי דבור של חזירו ושאין כולן תוך כדי דבור של ראשון וזמן נמנאל אחד מןן קרוב או פסול עדותן זבטילה:

אלא פשיטא דאתרו ביה. ואם היכי משלם ממון אפי' כי אין אסון הא כיון דמתכוין להרוג הוי ליה רודף ומתחייב צנפשו וקיס ליה דברכה מיניה וי"ל דשיכולין להזילו צאחוד מאזכריו והכי אמריין בצן סורר (סנהדרין דף עז. א):

ממאי דמותה לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל דכאמ' הוי. אין לומר דטעמא משום דלהריגה הוא דקילב התראה דניחא ליה ליהרג על מנת שיהרוג שונאו דתמות נפשי עס פלשמים הוא דקאמר אכל לא ניחא ליה להכות את חזירו על מנת שילקוהו דהא אמתי' דפרק הגשרפין (סנהדרין ד' עט.) דקתני דחייבי מיתות שנתערבו ידונו בקלה וקאמר בגמי' (שם דף פ. ב) ש"מ מותרה לדבר חמור הוי מותרה לדבר הקל והתם פשיטא דכיון דהתרו זו לסקילה וקבל כ"ש שאם התרו זו חנק על אותו דבר עלמנו שהיה מקבל ואפי' צעי למימר דמותה לדבר חמור לא הוי מותרה לדבר הקל אלא יש לומר דגוירת הכמוז הוא דבעינן שימיר עלמנו לאותה מיתה צין קלה צין חמורה: ולמלא

ופרכין חובל בחיורו. דעל כרחק זממון נידון תקשי זבטל לאו דלא יוסף פן יוסף שהוא אזהרה למכה את חזירו: והיה אם בן הכוס. בזמסת זמכות (דף צ. ב) מוקמינן לה זעדיס זוממין: אלא. על כרחק כיון דרצייה קר' למשלומין איכא לאוקמא לעונש מלקות דלאו דידיה זמעידין אנו את איש פלוני כהן שהוא צן גרושה דליכא לאוקמי כאשר זמס' ולומר יהא הוא צן גרושה תחתיו אלא סופג את החרזעיס והכי תנן בזמסת זמכות ג.]. וחובל בחזירו נמי מוקמינן ליה זשאין זזה שיה פרטוה זכל חמשה דזריס שצה כגון שלא פיימתו מכספו וממלאכתו וריפוי לא הוצרך ולא זער היה זה וזשוטה שאין לה זבשת. והכא נמי זכחותו מזנית מלאוקמי מלקות דידיה זבוגרת אכל עברה לישלם ולא לילקי הואיל וריבחה גזירה שיה דתחת תחת למשלומין: **לכדאביי** זשליה פירקין דפרכינן' ואימא חמשים אמר רחמנא מלל מילי ושיני אביי' חמשים ט) כסף נמחדשו תחת קנס חזיניו אכל זבשת ופגס שהוא זשאר חזוביס לא כלל כאן: **השוכב עמה**. קרא יתירא הוא לדרשה נימא ותנן לאזי הנערה חמשים כסף: **מכלל דזושה ופגס**. דלאו זמחמת הגתא שכיבה נינהו שהרי ישן זשאר חזוביס לא כלייניהו זגוייהו דהני: **רבי אלעזר אומר עדים זוממין דמונא משלמי ולא לקי**.

עדים זוממין דמונא משלמי ולא לקי. ר"ל כרבי קהן דסבורא היא דמלקות לא שייך בהו: ולאו זני התראה נינהו. קודם עדות כדמפ' רבא ואזיל הלכך אי איכא למענשיניהו לא תענשיניהו אלא ממון דלין עונש הגוף זלא התראה. וע"ג דגבי צן גרושה וצן חלוצה' ענשינן להו מלקות זלא התראה התם גזירת הכמוז דאשכחן זבו מלקות זבהדי' והיה אם צן הכות ומוקמינן לקרא זמדיי דלא מזנית למענשיניהו זמכאשר זמס אכל היכא דמנית למיעזד זבו הזמה לא שייך זבו מלקות: **סדע**. שאי אפשר להתרות זחס: **מעיקרא**. יוס או שעה קודם שיעידו העדות: **אמרי אישכילין**. שכתנו ההתראה הרי זבטלה ההתראה: **פרישי ולא מסהדי**. אפילו אמת הואיל ואנו זשודיס זעניכס מה לנו ולגרה: **לכסוף**. לאמר שיעידו: **מאי דהוה הוה**. כיון שהגיד אינו חוזר ומגיד ואינן יכולין לחזור: **וניטרי זבו זסוך כדי דבור**. לאמר שהעידו תוך כדי דבור כדבור דמי ויכולים לחזור: **סוך כדי דבור**. כדי שאילת שלום: **וגרמו רמוזי** זשעת העדות נרמוז להס רמוזים על ההתראה להזכירם וזלשוין כך שלא יקפידו: **לאו מילתא היא דאמרי**. עיבו עדים זוממין זריכין התראה: ה"ג דאינהו זעו למיקטל זלא התראה ואינהו זעו התראה זום. והם זממו להרוג את זה זעדותן שלא הוה זבדא ולא התרו צו ההתראה שהעידו עליה: **אלא מעשה**. דהאי דלא זעו התראה משום כאשר זמס הוא מלקות של זוממי עדות צן גרושה וצן חלוצה: **דלאו מכאשר זמס אפי'**. עונש דידהו שהרי לא זממו להלקותו אלא לחללו: **משפט השוה**. וכיון דרוז זוממין לאו זני התראה נינהו הני נמי לא זעו התראה: **זמלוט זממיסה**. שמתכוין היה להורגו: **הכתוב מדבר**. דכמיז אם אסון יהיה שממה האשה ונתת נפש ואע"פ שלא נתכוון אלא לחזירו ואשמעינן נתכוון להרוג את זה והרג את זה חייב: **אי דלא אפרו זיה**. אם תמינתו מהרגו. **לנקא ופיליו הכי אמר רחמנא דכי אין שם חיוב מיתה יענש דמי ולדות ואף על גז דליכא התראה למלקות אלמא משלם ואינו לוקה:**

(א) לקמן מ. ג. ט. ז' (ב) אלוה' (ג) ז'יק פ. פ. פ. סנהדרין כח. (ד) סנהדרין ע. ע. נע' ונע' על הגליון מ"ש זחס המייס'. (ה) וסנהדרין פ. ב. (ו) דברים ט. (ז) ו' לקמן מ. ג. (ח) [שם]. (ט) ט"א כסף נמחיבו תחת רש"ל. (י) [מכות ג. ב.] וישין מוס' מכות ב. ד"ה מעדיין ובי' זימר זיבור].

גליון הש"ס

נבי' אפר קרא משפט אהר. עין מכות דף ד ע"ב זכשי' ד"ה עדים זוממין א"י התראה ועש"י:

הגהות הב"ח

(א) נבי' אמר לך ר"י צ"ב ס"א אלא ר' יוחנן:

מוסף רש"י

תחת אשר ענה. גבי חמשים כסף כמי. מכלל דאיכא ברשות ופגס. מכלל דזושה ופגס שאינן משום עיני. שהרי ישן זשאר חזובין אינו ככלל זה. פגס הוא מק הניסוס נמי זשאר חזוביל (לקמן מ. ב. במצות שבמיתה. שהוא מתכוין להרוג את חזירו והכה את האשה. הכמוז מדבר (סנהדרין ע. ב.) ובעיז' שם עט. דכתובי' ואם אסון יהיה ונתת נפש תחת נפש. ואי לא מתכוין להרוג דשוגג הוא אמאי מקטיב' אלא לאו ש"מ זממין (שם וס. א.).